

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ

Ο διδακτικός μετασχηματισμός είναι η διαδικασία μέσω της οποίας η επιστημονική γνώση προσαρμόζεται και τροποποιείται, ώστε να μπορεί να διδαχθεί στους μαθητές και να γίνει κατανοητή. Είναι απαραίτητος γιατί η επιστημονική γνώση δεν μπορεί να μεταφερθεί απευθείας στους μαθητές χωρίς αλλαγές. Αντί να είναι απλοποίηση, πρόκειται για ανασύνθεση της γνώσης, με σκοπό τη διδασκαλία.

Οι προσαρμογές περιλαμβάνουν απλοποίηση, αναδιοργάνωση και εμπλουτισμό, και εφαρμόζονται από τον εκπαιδευτικό, συχνά ασυναίσθητα. Ο μετασχηματισμός αρχίζει εκτός σχολείου, από ειδικούς που καθορίζουν τα περιεχόμενα του αναλυτικού προγράμματος, ενώ ο επόμενος μετασχηματισμός πραγματοποιείται μέσα στη σχολική αίθουσα από τον εκπαιδευτικό. Τέλος, ο λόγος του εκπαιδευτικού δεν μένει ανεπηρέαστος. Ο ίδιος προσπαθεί κατά τη διδασκαλία του να χρησιμοποιεί πιο απλό λεξιλόγιο (λεκτική απλοποίηση) και να μετασχηματίζει τις επιστημονικές έννοιες δίνοντας τες ένα νέο όνομα που θα είναι κατανοητό στους μαθητές. Επίσης, όταν χρειάζεται να διεξάγει ένα πείραμα ή μία προσομοίωση τότε το κατασκευάζει και το εφαρμόζει με όσο το δυνατόν πιο απλά υλικά (Καριώτογλου, 2021). Συγκεκριμένα, οι εκπαιδευτικοί αξιοποιούν το Αναλυτικό Πρόγραμμα και το εγχειρίδιο που έχει παραχθεί στο πρώτο στάδιο και το μετασχηματίζουν προκειμένου να ανταποκρίνεται στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του μαθητικού δυναμικού. Με άλλα λόγια, οι εκπαιδευτικοί δεν το χρησιμοποιούν αυτούσιο αλλά επιλέγουν συγκεκριμένες προτάσεις, κάνουν αναθεωρήσεις και προσαρμογές αναλόγως με τους στόχους που έχουν θέσει (Ραβάνης, 2009). Οργανώνουν εκπαιδευτικές δραστηριότητες, αναζητούν νέους τρόπους διδασκαλίας και προσαρμόζουν το περιεχόμενο του μαθήματος με σκοπό να κατανοήσουν όσο το δυνατόν περισσότεροι μαθητές τη νέα γνώση (Clerc, Minder, Roduit, 2006).

Εντούτοις, αξίζει να αναφερθεί ότι η σχολική και η επιστημονική γνώση δεν ιεραρχούνται μεταξύ τους. Η πρώτη δεν είναι απλοποίηση της δεύτερης, αλλά πραγματική επανοικοδόμηση για διαφορετικούς σκοπούς (Κολιόπουλος, 2004).